

X. ESTAUBÉ, TROUMOUSE I BARROUDE

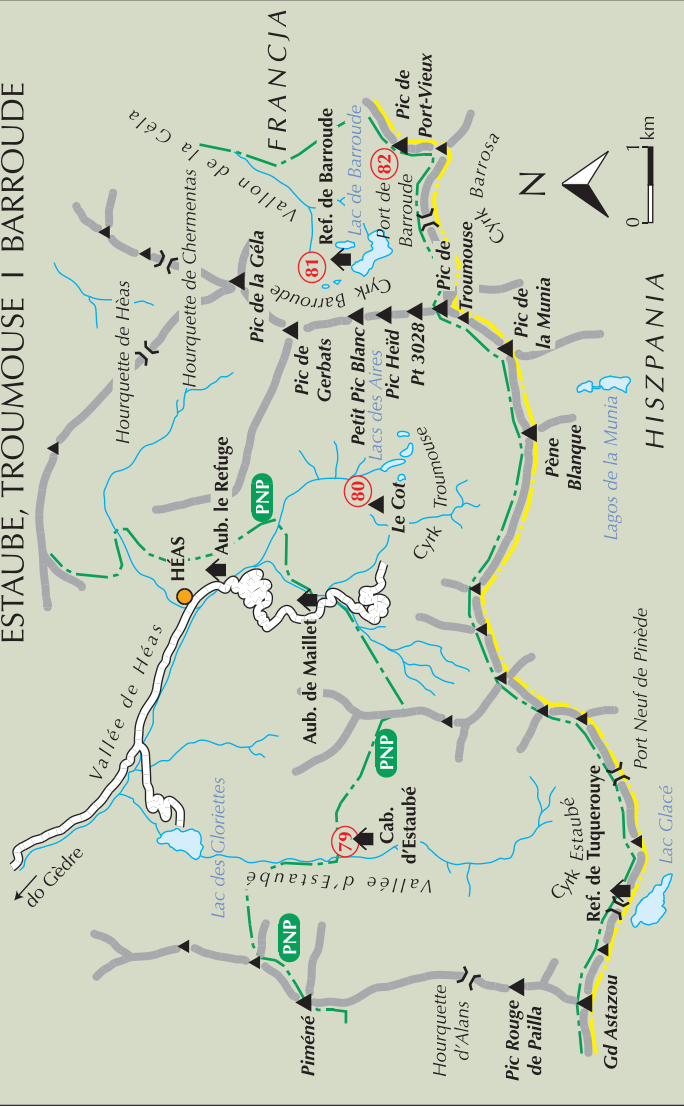
Na wsch. od cyrku Gavarnie, po pn. stronie działu wodnego, dwa inne wielkie górskie amfiteatry warte są odwiedzenia. Pierwszy to Estaubé, położony w górnej części spokojnej, wąskiej doliny Estaubé, drugim jest Troumouse, największy z trzech cyrków powyżej osady Héas. Żaden z nich nie uzyskał tak wiele rozgłosu jak ich znamienity sąsiad i dlatego omija je ogromna większość odwiedzających Cyrk Gavarnie — co jest bezsprzecznie ich zaletą. Oba będzie się optać o spenetrować.

DOJAZD I INFORMACJE PODSTAWOWE

Położenie	Na wsch. od Gavarnie, wzdłuż grzbietu granicznego, rozciągając się na pn. od niego. Cyrki Estaubé i Troumouse odwadniane są przez potok Gave de Héas, wpadający w Gèdre do potoku Gave de Gavarnie. Cyrk Barroude tworzy natomiast wsch. ścianę Cyrku Troumouse.
Dojazd	Do Cyrków Estaubé i Troumouse — podrzędną drogą prowadzącą na pd. wsch. z Gèdre, doliną Vallée de Héas. Nie ma bezpośredniej drogi dojazdowej do Cyrku Barroude, do którego dociera się albo odbywając długi marsz z Aragnouet w dolinie Vallée d'Aure albo wędrując na przełaj z Héas.
Mapy	z serii IGN Carte de Randonnées arkusz nr 4 „Bigorre” w skali 1:50.000; z serii IGN TOP25 arkusze nr 17480T „Gavarnie, Luz St-Sauveur” i 1748ET „Néouvielle, Vallée d'Aure”, w skali 1:25.000
Bazy wypadowe	Gèdre (1071 m), Héas (1500 m) dla Cyrków Estaubé i Troumouse; Barroude nie posiada żadnej
Źródła informacji	Office de Tourisme (biuro informacji turystycznej), Gèdre (tel. 05 62 92 48 05)

Cyrk Estaubé otacza górny koniec stosunkowo krótkiej, wąskiej doliny, częściowo ukrytej przed ogólnym widokiem za zaporą, która powstrzymuje jez. Lac des Gloriettes, położone w połowie drogi wzdłuż doliny Vallée de Héas. Cyrk Troumouse jest znacznie bardziej otwarty, leży na pd.-wsch. od małej osady Héas i jest największy w Pirenejach: ma 10 km od jednego końca do drugiego. Jest to dzikie miejsce z nierównymi halami, malutkimi sadzawkami, strumieniami i skalnymi ścianami.

ESTAUBÉ, TROUMOUSE I BARROUDE

Jest jeszcze jeden cyrk, który jest mniej znany nawet od dwóch poprzednich — mały amfiteatr, odległy i odosobniony, posiadający urok sam w sobie. Barroude odwiedzany jest przez wędrowców, podążających Pirenejskim Szlakiem Wysokogórskim (HRP) i przez wspinaczy, których przyciąga jego dominująca ściana. Poza tym jest on przeważnie pomijany.

Jego głównym atrybutem jest rozległa ściana Barroude, która jest faktycznie wsch. bokiem Cyрку Troumouse. Poniżej skalnej ściany położone są jeziora, a na trawiastym pagórku znajduje się schr. PNP, za którym leży następny staw. Ku pn.-wsch. ledwie zarysowane doliny przebijają się przez zbiegające się granie. Na pd., po drugiej stronie zbudowanej z łupków przeł. Port de Barroude, leży Cyrk Barrosa w Hiszpanii, poniżej którego wijąca się dolina Vallée de Barrosa wybiega poza ten teren, by połączyć się z doliną rzeki Cinca.

Jest to rejon dla wędrowców, ale stanowi również wyzwanie dla wspinacza. Jest to także krajobraz dla marzyciela. Wysoko położony zakątek, gdzie można zatrzymać czas, miejsce aby usiąść i zostać pochłoniętym przez odosobnienie i nieskazitelną prostotę tego górskiego świata.

Bazy wypadowe

GÈDRE (1071 m) jest ostatnią wioską przy drodze D921, przed dotarciem do Gavarnie. Skupiona jest poniżej wylotu doliny Vallée de Héas, dociera do niej prywatny autobus, który kursuje do Gavarnie z Luz St-Sauveur. Znajduje się w niej wybór miejsc noclegowych w hotelach, dwa schroniska *gîte d'étape*: Granges de Saugué (tel. 05 62 92 48 73) i L'Escapade (tel. 05 62 92 49 37, www.gite-escapade.com) oraz trzy pola namiotowe. Wioska posiada restaurację, sklepy z podstawowym zaopatrzeniem i informację turystyczną.

HÉAS (1500 m) to niewiele więcej niż zbiór wiejskich domów i mała kaplica, 8 km od Gèdre. Zakwaterowanie w prywatnych pokojach ze śniadaniem dostępne jest w La Chaumière (jest przy nim także pole namiotowe, tel. 05 62 92 48 72) i w Auberge de la Munia (tel. 05 62 92 48 39). Znajduje się tu także schr. *gîte d'étape* — Auberge Le Refuge (tel. 05 62 92 47 74). Za osadą droga skręca łukiem na pd., prowadząc do budki, gdzie pobierana jest opłata za przejazd. Następnie biegnie

lukiem w górę zbocza, docierając do pensjonatu Auberge de Maillet (tel. 05 62 92 48 97), po drodze do Cyrku Troumouse.

Żadne zamieszkałe miejsce nie jest położone naprawdę wystarczająco blisko, by stanowić efektywną bazę dolinną dla Cyrku Barroude. Najbliższymi wioskami są te w dolinie Vallée d'Aure, na pn. od tunelu Aragnouet-Bielsa. Z nich największą jest St-Lary, ale potrzebny byłby zmotoryzowany transport, by dotrzeć do Aragnouet-le-Plan, skąd rozpoczyna się 3-godzinny marsz doliną Vallon de la Géla do schr. Refuge de Barroude.

Schronisko

Refuge de Barroude (2373 m) zostało zbudowane przez władze PNP w 1974 r. Jest wygodnym schroniskiem, z miejscami w sumie dla 35 osób, na jednej wieloosobowej sali i w przybudówce namiotowej, z obsługą od lipca do połowy września. Schronisko stoi na trawiastej stromiźnie, pomiędzy dwoma stawami, z widokiem na ścianę Barroude (tel. 05 62 39 61 10, www.parc-pyrenees.com).

Cyrk Estaubé

TRASA 79

Barrage des Gloriettes (1668 m) – Cabane d'Estaubé (1755 m)

Stopień trudności	1
Odległość	4 km
Suma podejść	87 m
Czas przejścia	1 godz.

Ten krótki i łatwy szlak proponowany jest jako wprowadzenie do dzikiej, niezamieszkanego i pięknej doliny Vallée d'Estaubé. Znajduje się tu spiętrzone tamą jezioro, usłane głazami hale, uroczy górski strumień i imponująca ściana zamykająca dolinę, po drugiej stronie której góruje Monte Perdido. To właśnie przez wąską dolinę Estaubé i szczyrbę Brèche de Tuquerouye, Ramond de Carbonnières podjął próby wejścia na Monte Perdido w 1797 i 1802 r., a teren na pd. od jez. Lac des Gloriettes od tego czasu bardzo mało się zmienił.

By dotrzeć do początku szlaku idziemy wąską drogą lokalną, która odłącza się w kierunku pd. od drogi do Héas przy moście Pont de l'Arraillé (1459 m, tablica informacyjna PNP), ok. 2 km poniżej Héas. Przy zaporze znajduje się parking. Bez korzystania ze środka transportu, dojście tutaj z Héas zajmie ok. godziny.

Idąc od parkingu przechodzimy przez tamę, za którą ścieżka rozwidła się. Wybieramy lewe odgańczenie i wędrujemy wzdłuż zach. brzegu jez., kierując się na pd., z widokiem na Cyrk Estaubé, którego wybijającym się elementem jest szczyrba Brèche de Tuquerouye. Powyżej przelęczy można zobaczyć górną część Monte Perdido (Mont Perdu) i łatwo zrozumieć, dlaczego Ramond dał się oszukać wierząc, że stanowi on fragment grzbietu granicznego. Gdy doszedł na Brèche de Tuquerouye, odkrył ku swojemu zaskoczeniu, że pomiędzy granią i Perdido leży jeszcze jedna dolina.

Port Neuf de Pinède
jest od dawna
wykorzystywaną
przełęczą. Kiedyś
przechodzili przez nią
przemysłowcy zajmujący
się nielegalnym
handlem między
Francją i Hiszpanią.

Prawy wariant wspina
się na przełęczę
Hourquette d'Alans
i Port Neuf de Pinède.

Od pd. krańca jeziora ścieżka biegnie, przez hale usiane głazami. Ponieważ postępujemy na-przód, widoki poszerzają się i ukazuje się coraz większa część ściany cyrku, aż do momentu gdy możemy zobaczyć przeł. Port Neuf de Pinède, znacznie na wsch. od Brèche de Tuquerouye. ◀

Ścieżka z łatwością wznosi się w kierunku krańca pierwszej hali, by precyzyjnie się przez skalisty przesmyk, za którym leży drugi fragment hali. Gdy przejdziemy przez przewężenie, poniżej po skałach spływa śliczna kaskada. W kilka minut później wchodzimy do Parku Narodowego. Zaraz za znakiem PNP ścieżka rozwidła się. ◀ Do chaty Cabane d'Estaubé idziemy lewym odgałęzieniem. Przechodzi ono przez hale, potem idzie pod górę wzniesienia po prawej stronie strumienia, który w tym miejscu przepływa, rozpryskując się, przez wapienne rynny.

Powyżej tego odcinka, przechodzimy przez strumień betonowym mostkiem dla pieszych, następnie wędrujemy przez kolejne hale, by dotrzeć do prostej chaty pasterskiej Cabane d'Estaubé, usytuowanej na niewielkim wzniesieniu, po wsch. stronie doliny, z uroczym, niezakłóconym widokiem na Cyrk Estaubé.

Na powrót do zapory Barrage des Gloriettes trzeba przeznaczyć 1 godz.

- Szlak przez przeł. **Hourquette d'Alans** (2430 m) jest nieskomplikowany, prowadzi cały czas wygodną ścieżką (2 godz. 15 min od skrzyżowania przy znaku PNP). Oferuje on dojście do Gavarnie przez schr. Refuge des Espuguettes.
- Zamiast iść przez przeł. Hourquette d'Alans do Gavarnie, można przejść przez grzbiet graniczny na przeł. **Brèche de Tuquerouye**

(2666 m). Ścieżka odłącza się od szlaku na Hourquette d'Alans, tuż poniżej tej przełęczy.

Uwaga! Jest to trasa wyłącznie dla doświadczonych górskich wędrowców.

- Przeł. **Port Neuf de Pinède** (2466 m) oferuje łatwiejszą drogę do hiszpańskiej doliny Valle de Pineta, niż szlak przez Brèche de Tuquerouye. Do przełęczy docieramy w 2½ godz. od skrzyżowania przy znaku PNP.

TRASA 80

Héas (1500 m) – Lac des Aires (2099 m)–Le Cot (2138 m)

Stopień trudności	2–3
Odległość	7 km
Suma podejść	638 m
Czas przejścia	2–2½ godz.

Najłatwiejszym sposobem na dostanie się do centrum rozległego Cyrku Troumouse, jest pojechanie płatną drogą, która prowadzi w górę za Héas i kończy się przy parkingu na wysokości 2090 m. 15-minutowy spacer na pn.-wsch. od parkingu prowadzi na urwisko Le Cot, zwieńczone posągami Matki Boskiej. Jest to wspaniały punkt widokowy, znajdujący się prawie w środku cyrku. Następne 15 min marszu doprowadzi nas do Lacs des Aires, zbioru stawów i sadzawek poniżej Pic de Troumouse. Trasa zaproponowana poniżej jest jednak dłuższa i bardziej wymagająca, ponieważ prowadzi z dala od asfaltowej drogi, wchodząc w obręb cyrku alternatywnym szlakiem.

Z Héas idziemy przez krótki odcinek drogą w stronę budki, w której pobierana jest opłata za przejazd. 100 metrów przed nią, po lewej stronie drogi, przy schr. Auberge Le Refuge, znajduje się parking. W miejscu tym zaczyna się znakowana ścieżka, która już po chwili rozwidla się. Wybieramy prawy wariant i idziemy z łatwością skosem przez zbocze, powyżej potoku Gave

Jest to alternatywny szlak z Héas przez dolinkę Vallon de l'Aiguila.

des Touyères. Trzymając się lewej strony strumienia, wchodzimy do Parku Narodowego i przechodzimy wąwozem, wznosząc się jednostajnie, później bardziej stromo, w kierunku jego górnego końca, podchodząc do chaty Cabane des Aires (2132 m). Dojście aż do cabany nie jest konieczne, ponieważ ścieżka rozwidła się poniżej niej, ale dodatkowy wysiłek opłaca się ze względu na widoki.

Z lewej strony dołącza inna ścieżka, ◀ my idziemy jednak łukiem w prawo (na pd.). Z przodu, powyżej i z tyłu rozciągają się wapienne ściany cyrku, a my wkrótce dochodzimy do jeziorek Lacs des Aires.

Idziemy wokół ich pd. krańca i odbijamy na zach. Na pagórku powyżej widoczny jest posąg Matki Boskiej. Gdy ścieżka rozwidła się, wybieramy prawe odgańczenie i podchodzimy pod górę do posągu, skąd otwiera się wspaniały panoramiczny widok na cały cyrk.

Wracamy tą samą ścieżką (2 godz.) albo idziemy szlakiem do parkingu przy końcu drogi i następnie wędrujemy nią w dół (istnieją skróty), obok pensjonatu Auberge de Maillet, z powrotem do Héas (1½ – 2 godz.).

Pic de Gabiétou i Cyrk Troumouse